

Tringan historiaa

29.01.2017 Margus Ellermaa

Tämä on lyhyt selostus Tringan historiasta vuoden 2016 lopun tilanteessa. Teksti sisältää kahden ensimmäisen toimintavuosikymmenen osalta pitkiä osuuksia Pertti Uusivuoren vuonna 2000 kirjoittamasta historiikista. Tekstiä on kommentoinut Jaakko Asplund.

Sisältö

Tringan perustamisvaiheet.....	2
Tringa kasvaa ja toimii	3
Toiminnan modernisoituminen.....	4
Ammattimaistumisen aikakausi.....	4
Suunnitelmallista toimintaa – tämä on niin 2000-lukua	5
Retkitoiminta – jäsenpalvelun kulmakivi	5
Aktiivit on Tringan elinehto	6
Tringa-lehti ja muut julkaisut	8
Lintujen ja muun luonnon suojele	9
Lintuasematoiminta	10
Yleisökokoukset ja tapahtumat.....	11
Lintutornit.....	12
Tringa on verkostoitunut	12
Tringan merkkitapahtumien ja saavutusten aikajänne.....	13

Tringan perustamisvaiheet

Tringa perustettiin 24.1.1974. Perustamiskokous pidettiin Helsingin Eläinmuseon luentosalissa noin 100 hengen voimin. Vaikka Helsinki oli tuolloin maan johtava lintuharrastuskeskus, siellä ei ollut vielä omaa paikallisyhdistystä.

Helsingin lintuharrastajien paikallinen järjestäytymistapa oli vuosia Suomen Lintutieteellinen Yhdistys (SLY), jonka kokoukset pidettiin Eläinmuseolla. Nuoremmille harrastajille oli toimintaa SLY:n itsenäisenä toimineessa Nuorisajaostossa, lyhyesti vain Jaostossa. Tringalla onkin juurensa nimenomaan Jaostossa, joten sitä voidaan pitää SLY:n poikasena. Jaosto ehti toimia 20 vuotta. Paikallisyhdistyksiä oli sen sijaan alkanut syntyä muualle Suomeen, ensimmäinen Poriin jo vuonna 1959.

Lintuharrastajien keskuudessa 1970-luvun alussa polttavin kysymys oli lintuhavaintojen valtakunnallisen keräämisen järjestäminen. Tätä varten Suomen Lintutieteellinen Yhdistys ja jo perustetut paikallisyhdistykset olivat vuonna 1973 perustaneet kattojärjestön, Lintutieteellisten Yhdistysten Liiton (1993 alkaen nimellä BirdLife Suomi). Jaoston viimeiseksi jäänyt hallitus, jonka puheenjohtajana toimi Martti Hario, tuki voimakkaasti kattojärjestöhanketta, koska sen nähtiin edesauttavan paikallisyhdistyksen perustamista Helsinkiin.

Pertti Uusivuori, Espoo, oli Tringan avaintoimijoita yhdistyksen alkuaikoina. Edelleen Pertti on toiminut säännöllisesti Tringan vuosikokousten puheenjohtajana ja Tringan yhtenä edustajana BirdLife Suomen edustajistossa.

Kuvassa vuonna 2011 Pertti ottaa vastaan BirdLife Suomen kultaisen ansiomerkin. Kuva: Harri Hölttä.

Tieteellinen Suomen Lintutieteellinen Yhdistys ja ikärakenteeltaan ongelmallinen Jaosto eivät voineet kattavasti täyttää Helsingin seudun paikallisyhdistyksen tehtävää enää 1970-luvun alussa. Syksyllä 1973 pidettiin kokous paikallisyhdistyksen käynnistämiseksi. Perustamista varten

perustettiin työryhmä, johon kuuluivat Eero Haapanen, Martti Hario, Pertti Uusivuori ja Martti Vattulainen.

Perustamiskokouksessa piti uudelle yhdistykselle saada nimi. Nimen osasta Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys – Helsingforstraktens Ornitologiska Förening vallitsi suuri yksimielisyys, mutta pituuden vuoksi tarvittiin arkikäyttöön kutsumanimi Tähtitieteen seuran Ursan malliin. Nimiehdotuksia kokouksessa tuli esille useita, mutta äänestää ei tarvinnut, kun edesmennyt professori ja myöhemmin yhdistyksen kunniajäsen Lars von Haartman esitti kaunopuheisesti perustellen nimeksi Tringaa. Tämä kaunis sana, joka vielä liittyy sopivasti pohjoisiin kahlaajiin, hyväksyttiin oitis. "Tringa on saapunut" kirjoitti yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtaja Kalevi K. Malström ensimmäisen jäsentiedotteen pääkirjoituksessa. Jo jäsentiedote käytti nimeä Tringa ja sen vuosikerrat on laskettu mukaan puhuttaessa Tringa-lehdestä.

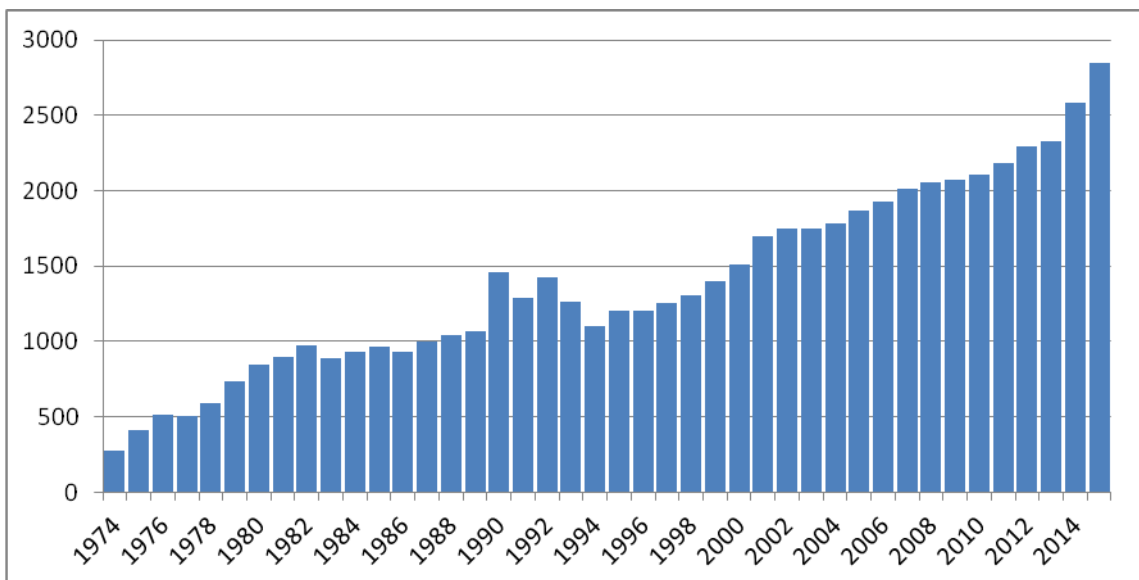
Tringa kasvaa ja toimii

Tringan perustamiskokouksessa sovittiin, että kaikkia läsnäolijoita pidetään perustajajäseninä. Muodollisesti perustamiskirjassa oli neljän hengen allekirjoitukset. Nämä olivat perustamista valmistelleeseen työryhmään kuuluneet Eero Haapanen, Martti Hario, Pertti Uusivuori ja Martti Vattulainen.

Valkoviklologo muotoiltiin yhdistyksen tunnukseksi heti toiminnan käynnistyessä. Tunnuksesta järjestetyn kilpailun voitti konkari Kauri Mikkola.

Jäsenmäärän kasvu oli nopeaa. Kolmantena toimintavuonna oltiin 500 jäsenessä ja kuudentena ylitettiin 750 raja. Neljäntenätoista toimintavuotena, v. 1987 päästiin 1000 jäseneseen. 2000 jäsenen raja rikkoutui vuonna 2007 ja 3000 jäsenen raja rikkoutuneen vuonna 2018.

Kuva 1. Tringan jäsenmäärän kehitys. Notkahdukset v. 1990-luvun alkuvuosina johtuvat ensisijaisesti siitä, että maksamattomia jäseniä ei muistettu edellisinä vuosina erottaa.

Toiminnan modernisoituminen

1990-luvun alkupuolella alkoivat puhaltaa uudet tuulet. Konkreettisimmin se näkyi Tringa-lehdessä: sitä alettiin tehdä Antero Toppin johdolla kokonaan tietokoneella (v. 1992) ja se muuttui neliväriseksi (v. 1993). Samoihin aikoihin alettiin kerätä lintuhavaintoja paperilomakkeiden ohessa myös sähköisinä tiedostoina. Samalla paperilla toimitettuja lintuhavaintoja tallennettiin Biti Ojalan toimesta sähköisiksi tiedostoiksi. Merkittävä askel eteenpäin oli myös yhdistyksen varaston ja toimistopisteen saaminen v. 1997 BirdLife Suomen toimiston yhteyteen Helsingin Kampissa Annankatu 29:ssä. Siellä Tringa majoilee edelleen.

Yhdistyksen kautta aikojen suurin loikka uudelle tasolle tapahtui todennäköisesti vuonna 1998, kun Tringan toimintaa alettiin kehittää voimakkaasti yhdistystoiminnalle omistautuneen uuden puheenjohtajan Aki Arkiomaan johdolla. Toki yhteiskunnan digitalisoituminenkin mahdollisti monin verroin laajemman toiminnan kuin ennen. Jäsenistön, mukaan lukien aloittelevien lintuharrastajien palveleminen otettiin keskeisemmin yhdistyksen toimintalistalle. Jäsenretkien määrää nelinkertaistettiin saman tien ja etenkin bussiretkitarjontaa lisättiin radikaalisti. Perustettiin Tringa-verkko ja otettiin käyttöön verkkosivut (v. 2000). Julkaistiin huippusuositettu Uudenmaan lintupaikkaopas (v. 2000). Laadittiin Tringan ensimmäinen valitus oikeuteen koskien Natura-alueiden riittävyttä ja rajauksia (v. 1998). Suojelutoiminnan rooli yhdistyksen agendalla kasvoi merkittävästi ja lausuntoja sekä valituksia laadittiin vuosittain useita. Näiden saavutusten ja mainitsemattomien innovaatioiden myötä yhdistyksen jäsenmäärän kasvu oli Arkiomaan puheenjohtajakaudella (vuosina 1998–2002) suurempi kuin koskaan muulloin 1970-luvun jälkeen: 7 % vuodessa!

Uusien harppauksien ottamisessa ei pidä unohtaa, että Liisa Karttunen teki testamenttilahjoituksen Tringalle. Lahjoitus realisoitui vuonna 1995. Sen jälkeen toiminnassa on uskallettu ottaa työn alle kunniahimoisempia projekteja, mutta testamentin pääomaan ei ole käytännössä vieläkään tarvinnut kajota (v. 2016). Lahjoituksen pääoman tuottoja on sijoitettu suojeluprojekteihin.

Ammattimaistumisen aikakausi

2000-luvulle tultaessa saattoi huomata, että Tringan aktiivit olivat alkaneet tehdä huippuosaamista vaativia töitä: julkaistiin huippulaadukasta lehteä, pidettiin yllä verkkosivuja, seurattiin kaavoitusta käytännössä viranomaisten puolesta(!), parannettiin heikkojen viranomaispäätösten laatua oikeudessa, julkaistiin huipputiedettä jne. Oli ymmärrettävää, että useimmilla yhdistyksen jäsenillä alkoi olla rimakauhua liittyäkseen vapaaehtoisuuteen perustuvaan aktiivirintamaan. Oli episodi, jossa suojelutoimikuntaan liittynyt henkilö erosi heti ensikokouksen jälkeen. Toimikunnan keskustelu kuulosti hänelle lähinnä juristien jargonia vilisevältä synkistelyltä eikä lintuharrastajien leppoisalta rupattelulta.

Jo 1990-luvun lopulla joistakin työläimmistä rutiininomaisista tehtävistä oli alettu maksaa palkkioita, ensiksi Tringa-lehden päätoimittajalle ja taittajalle. Vuonna 2005 Tringan talous mahdollisti ensimmäisen osa-aikaisen työntekijän palkkaamisen: siitä lähtien Tringalla on ollut vuosittain 2–4 kk:n työpanoksella palkattuna suojelusihteeri. Vuodesta 2007 lähtien suojelusihteerin palkkausta on pääosin rahoitettu joulukuussa järjestetyllä suojelukeräyksellä. Jotta ammattimaistamista olisi voinut jatkaa, Tringa alkoi panostaa myös jäsenhankintaan ja entistä enemmän jäsenistön palveluun. Vuodesta 2011 alkaen tähän tehtävään palkattiin osa-aikainen

järjestösihteerin. Tringa on pitkään ulkoistanut myös kirjanpitoa ja jäsenrekisterin, jotka ostetaan palveluina.

Paitsi että toiminta alkoi ammattimaistua, se muuttui myös ammattimaisemmaksi. Esimerkiksi Tringan sosiaalisen median kanavat ovat mallikkaalla tolalla ja hyviä tiedotteita on lähetetty maailmalle mm. Kaisa Välimäen ja Risto Nevanlinnan johdolla. Toiminnan muuttumisessa ammattimaisemmaksi synergiaetua on antanut harppauksin kehittyvä kattojärjestömme, BirdLife Suomi. BirdLife Suomen keskustoimiston järjestämät seminaarit, neuvontapalvelut ja vaikkapa uusi nettikäyttöinen havaintojenkeruujärjestelmä (Tiira) ovat parantaneet vapaaehtoisten tringalaisten osaamista ja työtehoa.

Suunnitelmallista toimintaa – tämä on niin 2000-lukua

Tringan toiminta oli vuosia sikäli lyhytjänteistä, että syksyisin tehtiin lähinnä seuraavan vuoden toimintasuunnitelma, usein vielä copy-paste tyyliin edellisestä suunnitelmasta. Pitemmän aikajänteen suunnitelmallisuutta toimintaan alkoi tuoda selvemmin 1990-luvulla BirdLife Suomen toimintastrategiat, jota toki Tringankin edustajat olivat hyväksymässä (BirdLifen) edustajiston kokouksissa. BirdLifen innovaatioita, kuten IBA-hanketta jalkautettiin paikallisyhdistyksissäkin.

Vihdoin vuonna 2012, "jo" 38. toimintavuotena Tringa laati ensimmäisen viisivuotisstrategiansa käsittäen vuodet 2012–2016. Vuonna 2016 vahvistettiin sitten jo toinen toimintastrategia (2017–2021). Sen oheen oli suunniteltu lisäksi myös toimintaohjelma, jolla strategisia tavoitteita on tarkoitus toteuttaa. Uusi strateginen toimenpide oli mm. toiminnanjohtajan palkkaaminen strategian ja toimintaohjelman toteuttamiseen. Jo syksyllä 2016 palkattiin ensimmäiseksi toiminnanjohtajaksemme Johannes Silvonen, Tringassa vuosia vapaaehtoisena toiminut aktiivi,. Uusi toiminnanjohtajan virka korvasi sillä hetkellä järjestösihteerin pestin ja "henkilökunta" pysyi edelleen kahdessa henkilössä (toinen pesti oli siis edelleen suojelusihteerin). Suunnitelmallisuuden lisääntymisen osoituksina ovat myös v. 2015 hyväksytty sijoitusstrategia ja tätä kirjoitettaessa mediatoimikunnassa työn alla oleva viestintästrategia.

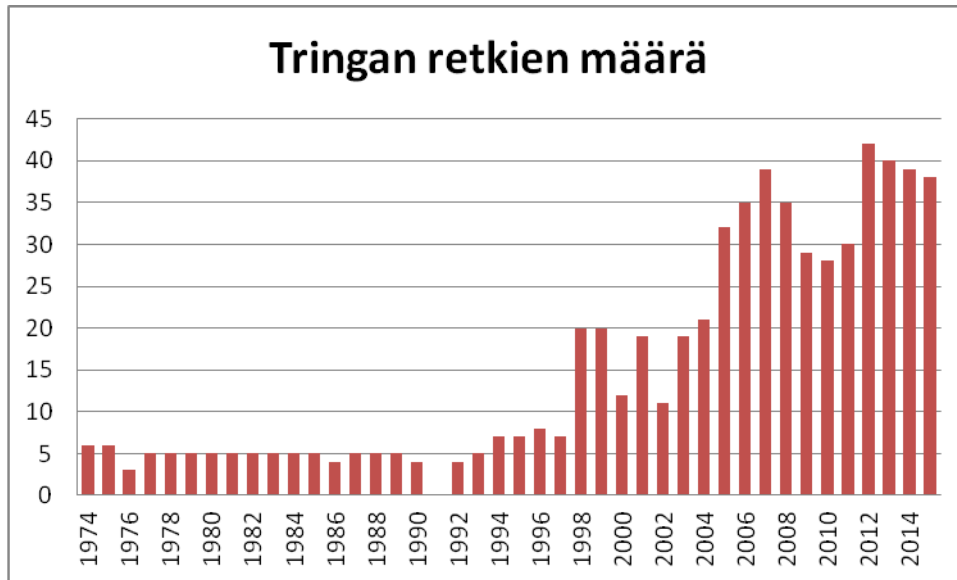
Uudenlaista suunnitelmallisuutta toi yhdistyksen toimintaan myös v. 2012 perustettu yhdistystoimikunta. Se alkoi suunnitella ja toteuttaa isotöisiä hankkeita, jossa etukäteissuunnittelu on keskeisessä roolissa. Ensitöikseen Tringan vuosina 1974–2005 kerätyt havainnot muutettiin digitaalisiksi havaintoarkistoksi (saatavilla www.tiira.fi). Edelleen uusi suunnitelmallinen askel oli vuonna 2016 ensi kerran järjestetty Tringa-aktiivien koulutuspäivä. Tapahtumasta on tarkoitus tehdä traditio. Koulutusta on tarjottu myös jäsenistölle: lintulaskenta- ja harrastus- ja suojelukursseja on ollut aikojen saatossa muutamia. Jopa sääkurssi on pidetty.

Retkitoiminta – jäsenpalvelun kulmakivi

Yleisöretket olivat yhdistyksen perustamisesta lähtien mukana kuvioissa. Jo ensimmäiselle retkelle Viikkiin huhtikuussa 1974 osallistui suunnaton määrä yleisöä – varovaisessa laskennassa päästiin 120:en henkeen. Alkuaikoina eniten retkiä järjestettiin pääkaupunkiseudun lintukosteikoille, mutta oli myös bussiretkiä Hankoon ja Yyteriin sekä meriretkiä Helsingin edustalle kevätarktikan aikana. 1980-luvulla Tringan opastamat retket olivat pääosin Helsingin kaupungin sponsoroimia kaikille avoimia yleisöretkiä. Näitä järjestettiin tyypillisesti viisi retkeä per vuosi.

Vuodesta 1998 alkaen jäsenretkiin alettiin panostaa tuntuvasti enemmän, priimus moottorina toimi uusi puheenjohtaja Aki Arkiomaa. Pian päävastuuta alkoi retkitoiminnassa kantaa Tringan nuorisosaostion komeetta, Pekka Seppälä ja teki sitä vuodesta 2001 alkaen 11 vuoden ajan. Hänen

johdolla jäsenretkien määrä kasvoi entisestään ja parhaimmillaan liki vapaaehtois pohjalta on järjestetty yli 40 linturetkettä vuodessa – keskikokoisen matkatoimiston verran. Retkiä on järjestetty niinkin eksoottisiin paikkoihin kuin Intiaan ja Huippuvuorille. Pekan isot saappaat ovat 2010-luvulla täyttäneet Roland Vösa ja Jaana Sarvala. Jaanan aikana toiminta on ottanut vielä uuden loikan uusiin sfääreihin retkien monipuolisuuden ja toiminnan suunnitelmallisuuden muodossa. Uutena retkimuotona on tehnyt tuloa pienimuotoiset, tietyn asuinalueen asukkaille suunnatut lintukävely ja -pyöräily, minkä kehittämisen pioneeri on ollut Anna-Maija Myllynen.

Aktiivit on Tringan elinehto

Jos aktiivisudeksi lasketaan hallituksen tai toimikunnan jäsenyys, tilintarkastajuus varamiehiin, asemahoitajuus, jäsenlehden toimituskunnan jäsenyys tai BirdLifen edustajuus, Tringassa toimi vv. 1974–2015 ainakin 275 eri aktiivia. Aktiivipestien kumulatiivisia vuosia on kertynyt eniten (v. 2015 tilanne) Markku Ojalalle (91), Tuomo Salmelalle (90) ja Pertti Uusivuorelle (83).

Lisäksi toimintaan on osallistunut monella tavalla muita, "aktiiveiksi luokittelemattomia" vapaaehtoisia, moni heistä suuremmalla panoksella kuin monet varsinaiset aktiivit. Vapaaehtoisten työtä on ollut mm. Taavi Sulanderin johtamat niittotalkoot Vanhankaupunginlahdella, Hangon lintuaseman vakioitu rengastus ja havainnointi sekä lintualueiden laskennat. Vuosina 2007–2016 Tringan lintualue laskentoihin osallistui tavalla tai toisella 320 laskijaa: heille kertyi kumulatiivisesti yli 2100 laskentakertaa. Saavutus on mainio muistaen, että linnustolaskenta vaatii useiden ominaisuuksien kombinaatiota: lajituntemusta, hyviä varusteita, vapaa-aikaa, suunnistustaitoa, kohtalaista fyysistä kuntoa ja usein myös omaa ajoneuvoa. Laskentojen koordinaattorin ohessa ahkerimpia osallistujia ovat em. jaksona olleet Jukka Sirviö, Philip Borg ja Jan Södersved.

Yhdistyksemme puheenjohtajien pestit ovat kestäneet keskimäärin noin 3,5 vuotta. Puheenjohtajina ovat toimineet:

- Kalevi K. Malmström 1974–1980
- Pertti Uusivuori 1981–1986
- Paul Segersvärd 1987–1988
- Bo Ekstam 1989–1992

- Matti Nieminen 1993–1994
- Mauri Rautkari 1995–1997
- Aki Arkiomaa 1998–2002
- Juhani Rinne 2003–2006 (6.4. asti)
- Andreas Lindén 2006–2007
- Markus Piha 2008–2009
- Seppo Vuolanto 2010–2015
- Jukka Hintikka 2016–

Vuonna 1997 Tringan hallitus ryhtyi jakamaan Vuoden tringalainen -arvonimieä. Kun tuo arvonimi jaettiin ensiksi aluevastaavana yhdessä toimineille Markku ja Biti Ojalalle, palkitseminen ei olisi voinut mennä oikeammille henkilöille. Kaikkiaan Vuoden tringalaisiksi on valittu seuraavat henkilöt:

- Markku ja Biti Ojala - 1997
- Aatu Vattulainen – 1998
- Aki Arkiomaa – 1999
- Matti Koivula – 2000
- Aleksi Lehikoinen – 2001
- Pekka Seppälä ja Jukka Hintikka – 2002
- Karno Mikkola, Juha Laaksonen, Pekka J. Nikander, Heidi Björklund (os. Hannula), Eero Haapanen – 2003
- Juhana Niittylä, Lauri Niittylä (ei tringalaisia!) – 2004
- Jukka Tanner – 2005
- Petteri Lehikoinen – 2007
- Petri Saarinen, Jukka Vilén – 2008
- Jaakko Aarniala – 2009
- Margus Ellermaa – 2010
- Jarmo Koistinen – 2011
- Risto Willamo – 2012
- Mikael Wickman – 2013
- Taavi Sulander – 2014
- Jaana Sarvala – 2015

Kunniajäseniä on ollut neljä: professorit Lars von Haartman ja Göran Bergman, tohtorit Olavi Hildén ja Leo Lehtonen. Kukaan heistä ei ole ollut Tringan varsinainen aktiivi. Useat tringalaiset ovat saaneet BirdLife Suomen kultaisen tai hopeisen ansionmerkin.

Tringan aktiiveja vuonna 2008, vasemmalta: **Jaakko Aarniala** (katsaustoimittaja, retkitoimikunnan jäsen), **Alexi Lehikoinen** (lintuasemanhoitaja, havaintotoimikunnan jäsen.), **Mari Pihlajaniemi** (suojelusihteeri), **Roland Vösa** (hallituksen ja retkitoimikunnan jäsen), **Kaisa Välimäki** (hallituksen, ohjelma- ja julkaisutoimikunnan jäsen), **Tuomas Seimola** (vpj, ohjelma- ja tutkimustoimikunnan jäsen), **Andreas Lindén** (hallituksen ja retkitoimikunnan jäsen, tutkimustoimikunnan pj), **Markus Piha** (pj, retki-, tutkimus- ja lintuasematoimikunnan jäsen, BirdLife-edustaja) ja **Aki Arkiomaa** (taloudenhoitaja, retkitoimikunnan jäsen, BirdLife-edustaja). Kuva: Margus Ellermaa.

Tringa-lehti ja muut julkaisut

Tringa alkoi ilmestyä heti ensimmäisenä toimintavuotena. Se oli aluksi monistemuotoinen jäsentiedote ja havaintoseloste. Neljään vuosinumeroon vakiinnuttiin kuitenkin nopeasti. Paul Segersvärdin otettua vastaan päätoimittajan pestin vuonna 1979 syntyi oikea lehti. Antero Toppin johdolla saatiin lopullisesti neliväri-lehti, jollaisena me nyt sen tunnemme. Erityisesti neljä vikloaiheista vuoden 1993 kantta jäävät unohtumattomina mieleen.

Lehden funktio oli aina 2000-luvun alkuvuosiin asti yhdistyksen ensisijainen tiedotuskanava ja havaintokooste. Sitten yhdistyksen verkkosivut, tringa-verkko, Facebook-tili ja selainkäyttöinen havaintoarkisto (www.tiira.fi) ovat korvanneet näitä funktioita ja tilaa ovat saaneet enemmän lintuharrastuksen monimuotoisuutta kuvaavat jutut. Myös tieteellisiä juttuja on julkaistu enemmän viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana kuin sitä ennen – mm. sarja analysoituja tuloksia Hangon lintuaseman lintuhavaintojen ja rengastusten aikasarjoista. Samalla Risto Nevanlinnan johdolla lehdestä on suunniteltu myös enemmän käyntikorttimaista ulkoasua (yhdistyksen mainos) ja sisältöä. Kevyitä ajankohtaisia juttuja on entistä enemmän. Lisäksi vuonna 2009 paljon puhuttanut lehden kokoa kasvattanut formaattimuutos tekee oikeutta nykypäivän upeille lintukuville.

Tringasta on olemassa myös erikoisnumeroita, mm. 10- ja 20-vuotisjuhlahajukaisut (Tringa 5/84, Tringa 3b/95). Muistettakoon ensin mainitusta Dick Forsmanin kuvaama kansikuva, jossa Keisarinnankiven 2-päisen Venäjänkotkan siivellä istuu nyt niin trendikäs harmaalokki.

Tringan päätoimittajina ovat toimineet:

- Pertti Uusivuori 1974–1978
- Paul Segersvärd 1979–1982
- Pekka J. Nikander 1983 (myöhemmin vuosia lehden taittaja)
- Antti Heikkilä 1984–1986
- Markku Mikkola-Roos 1987–1988
- Kalevi Hiironniemi 1989
- Juhani Mänttari 1990–1991
- Antero Topp 1992–1993
- Sampsa Cairenius 1994–1995
- Juha Laaksonen 1996–2003
- Jukka Hintikka 2004–2009 (ensimmäiseen numeroon asti)
- Risto Nevanlinna 2009–

Lehden toimituskuntiin on kuulunut vuosien saatossa päätoimittajien lisäksi muitakin henkilöitä. Tietokoneaikakaudella lehden upeista taitoista ovat vastanneet Pekka J Nikander ja Minna Etsalo (2009 alkaen).

Tringa on toteuttanut kaksi kirjaa kustantamalla ne itse. Molempia julkaisuja varten toteutettiin toki varainhankintaa. Matti Koivulan toimittama Uudenmaan lintupaikkaopas (ULPO) vuonna 2000 oli yhdistyksen taidonnäyte yhdistää aluetuntemus, varainhankinta ja osaava toimitustyö kuvituksineen ja taittoineen. Kirja tehtiin yhteistyössä Uudenmaan muiden lintutieteellisten yhdistysten kanssa. Kirjasta jouduttiin ottamaan toinen painos jo vuonna 2002. Painosten kaikki 5000 kappaletta loppuivat muutamassa vuodessa! Toisen kirjan, Uudenmaan linnuston toimitti Tapio Solonen ja se ilmestyi vuonna 2010. Kirjan sisältö vastaa kuitenkin vuoden 2006 tilannetta. Siitä otettiin 3000 kappaletta painos. Kirjan tieteellisemmästä luonteesta johtuen se ei kohonnut niin suureksi hitiksi. Molempien kirjan työläydestä johtuen sisällön ja ulkoasun tekemistä palkkioitettiin tapauskohtaisesti.

Lintujen ja muun luonnon suojelu

Kuten kaikilla lintutieteellisillä paikallisyhdistyksillä lintujen ja muun luonnon suojelu on ollut toiminnassa tärkeällä sijalla. Alkuajoista lähtien Tringalla on ollut lintujensuojelutoimikunta. Pisimpään suojelutoimikunnan puheenjohtajana on toiminut Marcus Walsh (1994–2003), joka erottui muista kauaskatseisella ajattelullaan.

Lintukohteista ovat yhdistyksen erityisen silmälläpidon alaisina olleet Helsingin keskustan molemmilla puolilla sijaitsevat lintulahdet, Vanhankaupunginlahti ja Laajalahti. Hangon Tulliniemen suojelukiistassa, josta on olemassa oma julkaisunsa (Tulliniemi – luonto vastaan valtakoneisto, toim. Elina Sana, 1993) Tringa pysytteli taka-alalla, mutta monet yhdistyksen jäsenet olivat asiassa aktiivisia yhteistoiminnassa muiden luonnonsuojelijoiden ja hankolaisten kanssa.

Vaikuttavan linnustonsuojelutoiminnan voidaan katsoa yhdistyksessä alkaneen 1990-luvun jälkipuoliskolla osallistumalla FINIBA-hankkeeseen sekä laatimalla ensimmäiset valitukset hallinto-oikeuksiin. Vuodesta 2005 alkaen Tringa on laatinut keskimäärin kaksi valitusta per vuosi.

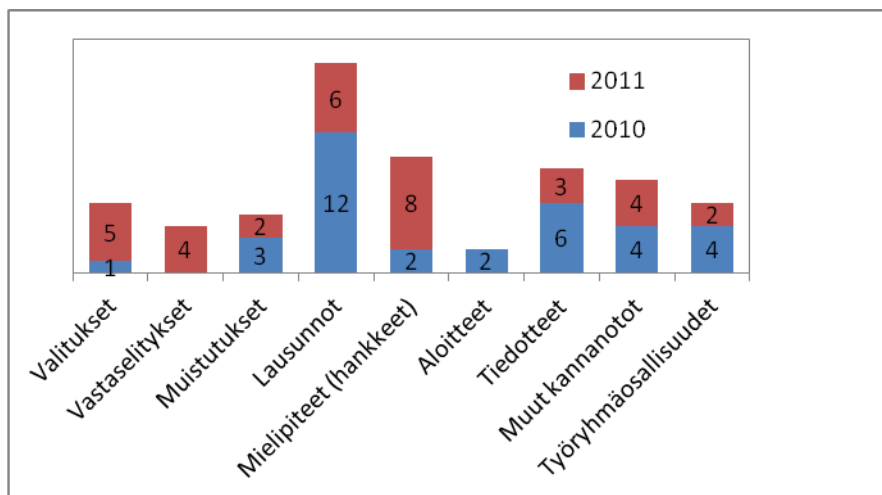
Tämä käsittää siis myös jatkovalitukset ensimmäisestä tuomioistuimesta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa olemme voittaneet useimmat niistä eli siten Tringa on estänyt monia laittomia viranomaispäätöksiä. Lisäksi on ennalta ehkäisty monia muita, sillä olemme oikeudesta saaneet useita luonnonsuojelulle myönteisiä ennakkopäätöksiä. Merkittävä voitto on ollut allin kevätmetsästyksen laittomuuden osoittaminen Uudellamaalla. Tässä olennainen osuus oli myös paitsi juridisella osaamisellamme, myös Tringan lintualueselvityksiin perustuvalla julkaisulla. Toinen merkittävä voitto saatiin v. 2016: rauhoittamattomien lintujen pesimäaikaan tappamiseen ei voida myöntää poikkeuslupia sillä perusteella, että varikset ja harakat ovat yleisiä – poikkeuslupia tulisi myöntää vain poikkeaviin olosuhteisiin. Riistahallinto oli vuosittain myöntänyt ympäri Suomea satoja tämän ennakkoratkaisun vastaisia lupia!

Vasta vuonna 2006 Tringa alkoi selvittää järjestelmällisesti toimialueensa linnustoa ja julkaista tuloksia. Muutaman vuoden lintualueiden laskentojen tulos tiivistettiin analysoituun muotoon Uudenmaan tärkeät lintualueet -julkaisussa (Ellermaa 2011: Tringa 37(4)/38(1):140–174). Julkaisu on ollut kaavoittajien vakiokäytössä ja selvityksen kautta syntyi myös asianosaisuus ja kutsu maakuntakaavan asiantuntijaryhmään.

Tringan suojelusihteerit aikajärjestyksessä:

- Margus Ellermaa 2005–2006
- Mari Pihlajaniemi 2007–2008
- Aili Jukarainen 2009–2013
- Hanna-Maija Kehvola 2014–

Kuva 3. Esimerkki Tringan suojelutoiminnasta, vuodet 2010–2011.

Lintuasematoiminta

Hangon lintuasema eli Halias syntyi Uddskatanin (Tulliniemen) luonnonsuojelualueelle vapaasataman taakse värikkäiden vaiheiden jälkeen. Aloitteen tekijänä ja hankkeen vetäjänä toimi Karno Mikkola. Yhdistys onnistui hankkimaan Uddskatanilla sijaitsevan kalastaja-asumuksen lintuaseman tukikohdaksi. Ensimmäisinä asemanhoitajina toimivat Jukka Haapala ja Ilkka

Lehtinen. Aseman virallinen perustamispäivä oli silloisen kiurun Suomeen saapumisen ennätyksen "kunniaksi" 4.2.1979. Aseman toiminta on ollut aktiivista, ja sillä on erityiset näytöt vaelluslintujen seurannassa. Miehistä yksi on ollut ylitse muiden: Aatu Vattulainen on viettänyt asemalla tuhansia vuorokausia.

Suomen Kulttuurirahasto on tukenut aseman toimintaa vuodesta 1980 alkaen. Rahaston stipendein on pääosin katettu pitkäaikaismiehittäjien päivärahoja. Lintuaseman vuosiraportti on julkaistu Tringa-lehdessä säännöllisesti. Myös muita artikkeleita on julkaistu, ja useita esitelmiä Haliaksen tutkimuksista on pidetty kokouksissa. Varsinaiseen kukoistukseensa on aseman nostanut 2000-luvulla Aleksi Lehikoinen, joka paitsi on kehittänyt aseman toimintatapoja, myös aktiivisesti julkaissut analysoituja yhteenvetoja ja tieteellisiä artikkeleita asemalla kerättyyn aineistoon nojautuen. Hän on myös promovinut aineistojen käyttöä laajemmin tiedeyhteisössä. Lintuaseman aineistoa onkin käytetty jo yli sadassa tieteellisessä tai populääritieteellisessä julkaisussa. Tringa on siis epäsuorasti rahoittanut tiedettä! Lintuasematoiminnan tason nosto 2000-luvulla noteerattiin myös laajemmin, kun Tringan lintuasematoiminnalle myönnettiin vuonna 2010 Sophie von Julins Stiftelse-palkinto 10 000 euroa. Palkinnon ottivat vastaan silloiset Halias-aktiivit Johan Ekroos ja Petteri Lehikoinen.

Yhdistyksen toimialueella on myös toinen lintuasema, joka sijaitsee Porkkalan edustan saarella Rönnskärissä. Tringa on mukana aseman tukiyhdistyksen hallinnossa. Sekä rengastajat että havainnoijat ovat olleet asemalla etupäässä tringalaisia.

Yleisökokoukset ja tapahtumat

Yleisökokoustoiminta on ollut koko toiminnan ajan hyvin samanlaista, kokouksia on ollut kuukausittain kesäkuukaudet pois lukien. Kuukauden ensimmäisestä torstaista on muodostunut traditio, ja se on helppo pitää mielessä ilman almanakkaakin. Kokousyleisön määrä oli alkuvuosikymmeninä suuri, noin 100 henkilöä per kokous. Yleisömäärä alkoi radikaalisti vähetä kuitenkin 1990-luvun loppupuolella ja on 2000-luvulla vakiintunut keskimäärin 40 henkilöön per kokous. Nämä niin kutsutut kuukausikokoukset olivat alkuvuosikymmeninä tärkeitä paikkoja kertoa ajankohtaisista lintuhavainnoista ja lintututkimuksista. Yleisömäärä laski kokouksissa oletettavasti siksi, että Internet alkoi palvella yhteydenpitotarvetta kokoontumisista paljon tehokkaammin. Syntyi vaihtoehtoisia yhteystapoja lintuharrastajien välille.

Tringalla on myös järjestänyt erilaisia näyttelyitä ja tempauksia. Merkittävin tapahtuma lienee v. 2008 suojelusihteerin Mari Pihlajaniemen voimin järjestetty suojelusymposio, jossa yhtenä tähtiesiintyjänä puhui kansainvälisesti tunnettu ekologi Ilkka Hanski. Kahtena keväänä Tringalla oli Arktika-näyttely Suomenlinnassa. Pienemmissä piireissä tringalaiset ovat pelanneet mm. jalkapalloa ja järjestäneet erilaisia määrityskuvailtoja.

Tringan suojelusymposio veti v. 2008 Tieteiden talon salin täyteen. Kuva: Margus Ellermaa.

Lintutornit

Vielä 1980-luvun alussa havainnointi tapahtui pääosin maanpinnalta käsin, usein jonkin kallion laelta, jotka olivat tuohon aikaan paljon aukeampia kuin nykyään. Ensimmäinen tornihanke oli Viikin Hakalan Keinumäen torni. Aloitteentekijänä oli Tringa, tornin piirsi tringalainen arkkitehti Timo Vuolanto ja sen rakensi Helsingin kaupunki vuonna 1984. Tornin tähtihetkiä elettiin, kun paikalle kokoontuttiin Viikin suojelemiseksi prinssi Philipin vieraillessa alueella WWF:n vieraana. Oppaina olivat luonnollisesti tringalaiset.

Tämän jälkeen torneja on syntynyt alueellemme eri puolille ja erilaisin voimin: vuonna 2016 niitä oli noin 50, eniten Helsingissä Vanhankaupunginlahden ympäristössä. Moni lintutorni on kovassa käytössä, Espoon Maarin tornin laskuri raksutti vuonna 2014 yli 80000 käyntiä! Kovan käyttöpaineen vuoksi Metsähallitus rakensikin sinne rinnalle vielä toisen tornin.

Tringa sponsoroi tai osallistui aikanaan Savijärven ja Täktomin tornin rakentamisiin. Torneista vain yksi on puhtaasti Tringan: v. 1988 rakennettu Porkkalan Sundsin torni. Hankeen moottorina toimivat ansiokkaasti Stig Michelsson ja Karno Mikkola.

Tringa on verkostoitunut

Vuosikymmenien aikana Tringa on vakiinnuttanut asemansa maan selvästi suurimpana lintutieteellisenä- ja lintuharrastusyhdistyksenä. Sillä on tärkeä ja vastuullinen rooli kattojärjestössämme BirdLifessä, joka on paitsi maamme lintuyhdistysten yhteistyöelin myös osa

maailmanlaajuisista lintujensuojeluorganisaatiota BirdLife Internationalia. Tringalaisista Suomen BirdLifen hallituksen puheenjohtajana on toiminut Christer Casagrande ja Aki Arkiomaa sekä varapuheenjohtajana Reijo Purasmaa. Hallituksessa on ollut muitakin Tringan aktiiveja. BirdLifen edustajiston puheenjohtajana toimi liki 20 vuotta Pertti Uusivuori.

Tringan jäsenet ovat olleet aktiivisia myös muissa lintuyhdistyksissä. Aiemmin päällekkäisyys oli suurinta Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen, nykyisin ilmeisesti Bongariliiton kanssa. Toimialueemme sisällä toimii hyvässä yhteistyössä Tringan kanssa Karkkilan yhdistys Apla, Lohjan Lintutieteellinen yhdistys Hakki ja Keski- ja Pohjois-Uudenmaan Lintuharrastajat Apus ry.

Vuonna 2004 syntyi Tringan sisälle alueellinen jaos Raaseporin alueelle: Lullula. Lullula järjestää aktiivisesti pieniä tapahtumia ja tekee alueellisia linnustotutkimuksia, etenkin vuoden laji – projekteihin liittyen. Jaoksen innostavan ja lämpimän hengen luojana täytyy nostaa esiin Risto Willamon nimi.

Tringa-alueella on lisäksi muita epävirallisia kerhoja tai harrastajien yhteenliittymiä, jotka eivät liity Tringan toimintaan muuten kuin että niissä ovat aktiivisia tringalaiset. Esimerkiksi Vanhankaupunkilahden retkeilijät lokeroituvat Timaliin ja lauttasaarelaiset MC Rallukseen. Vuosaaressa on oma WhatsApp -ryhmä. Hyvin paikallisen toiminnan malli saattaa yleistyä lintuharrastuksessa lähivuosikymmeninä merkittävästikin. Virossa retkeilevien suomalaisten yhteenliittymä, Viron lintuseura on tringalaisvetoinen ja senkin kokoukset on pidetty Helsingissä.

Tringan merkkitapahtumien ja saavutusten aikajänne

- 1974 – perustaminen
- 1979 – Hangon lintuasema perustetaan
- 1984 – Tringan aloitteesta lintutorni Keinumäelle
- 1995 – Liisa Karttusen testamentti realisoituu
- 1997 – Tringa saa toimistopisteen ja varaston
- 1998 – eka valitus oikeuteen (Natura), jäsenretkitarjonta moninkertaistuu
- 1999 – tornikortit
- 2000 – Tringa-verkko ja verkkosivut, Uudenmaan lintupaikkaopas
- 2004 – paikallisjaos Lullula perustetaan
- 2005 – osa-aikainen suojelusihteeri palkataan
- 2006 – sähköinen havaintoarkisto (Tiira) otetaan jäsenistön käyttöön
- 2007 – ensimmäinen suojelukeräys jäsenistölle, 2000 jäsenen raja ylittyy
- 2008 – suojelusymposio
- 2010 – MAALI-raportti, Uudenmaan linnusto-kirja
- 2011 – lintualue tietokanta (IBA-selain) käyttöön
- 2012 – Tringan ensimmäinen strategia
- 2013 – järjestösihteeri palkataan, torniopastukset alkavat
- 2014 – havainnot v1974–2005 siirretty Tiiraan
- 2015 – sijoitusstrategia
- 2016 – ensimmäinen aktiivien koulutuspäivä, toiminnanjohtajan palkkaaminen, lintualue tietokanta saatu kuntoon (>1000 aluetta)